

Riktlinjer för Egenvård inom förskola, grundskola och gymnasium

Dokumenttyp:	Riktlinje
Diarienummer:	xx.åååå
Beslutande:	Barn- och utbildningsnämnden
Antagen:	Barn- och utbildningsnämnden 2015-12-08
Giltighetstid:	2016-01-01 tillsvidare
Dokumentet gäller för:	Förskolan och skolan
Dokumentansvar:	Sofia Dahlgvist, skolsköterska Carl Johanskolan, Karlsborg

SH SPL

RIKTLINJER FÖR EGENVÅRD INOM FÖRSKOLA, GRUNDSKOLA OCH GYMNASIESKOLA

Utdrag ur Socialstyrelsens föreskrifter om bedömningen av egenvård (SOSFS 2009:6) enligt meddelandeblad juni 2013

Socialstyrelsen har konstaterat att det förekommer stora brister i samarbetet mellan hälso- sjukvård och andra aktörer som skola/förskola och fritids gällande patientsäkerheten och egenvården. Från och med juni 2013 gäller nya föreskrifter för hur hälso- och sjukvården ska gå till väga när de bedömer att en åtgärd kan utföras som egenvård. En särskilt viktig del ligger i att analysera riskerna och se till individens hela situation samt att samverka och planera med berörda som skola/förskola och fritids.

Med egenvård menas i detta sammanhang en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerade yrkesutövare inom hälso- och sjukvården bedömt att en person själv kan utföra. Den egenvård som patienten utför själv eller med hjälp av någon annan som inte är hälso- och sjukvårdspersonal omfattas därmed inte av hälso- och sjukvårdslagstiftningen. Det är bara i de fall när den enskilde själv kan ansvara för sina läkemedel som det kan bli fråga om egenvård. En åtgärd får inte bedömas som egenvård om det finns risk för att patienten skadas.

Vårdnadshavarnas tillsynsansvar för sina barn, enligt 6 kap. föräldrabalken, övergår till förskolan och skolan den tid som barnet vistas där. Förskolan och skolan har därför ett ansvar för att barnen och eleverna får hjälp med sin egenvård, t.ex. hjälp med att ta sina läkemedel. Det är viktigt att behandlande legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården, förskola och skola samt vårdnadshavarna samarbetar så att egenvården fungerar så tryggt och bra som möjligt.

Skolan/Förskolan/Fritids har ett ansvar för att barnet/eleven får hjälp med sin egenvård till exempel att ta sin medicin när barnet vistas i skolan. Men i sådana fall där personalen inte klarar av att utföra åtgärden på ett säkert sätt kan inte åtgärden bedömas som egenvård i skolan. Ansvaret ligger då på hälso- och sjukvården.

Skolhälsovården har inte ansvar för att utföra egenvård. Skolhälsovården arbetar främst hälsofrämjande och förebyggande. Den skall omfatta hälsokontroller och enkla hälso- och sjukvårdsinsatser. (Skollagen 2010:800) (Skolverket, Egenvård av barn och elever).

När ett barn/elev börjar i skola/förskola/fritids måste en bedömning göras utifrån de förutsättningarna som föreligger då. Vid den nya bedömningen skall en analys göras om åtgärden kan utföras av personalen på ett säkert sätt. Det är också viktigt att hälso- och sjukvården samråder med verksamheten som skall utföra egenvården för att bedömningen skall bli så riktig som möjligt. Bedömningarna ska dokumenteras och även följas upp. Det kan till exempel innebära att man planerar för vem som ska kontaktas om patienten riskerar att skadas, vem som ska ge instruktioner, när bedömningen ska följas upp och omprövas och vem som är ansvarig på skolan/förskolan/fritids.

Socialstyrelsens anvisningar

Anvisningarna från socialstyrelsen innebär att man som personal inte har rätt till att neka att medicinera barn/elever i behov som går på förskola/skola/fritids om det i enskilt fall bedöms vara egenvård. Varje fall måste dock ses var för sig.

Ansvar

Vårdnadshavare är skyldiga att anmäla elevs egenvårdsbehov till förskola/fritids/skola. Information om att vårdnadshavare är skyldiga att anmäla egenvårdsbehov till rektor ska finnas med i de samlade utskick som görs inför läsårsstart.

Rektor/förskolechef har det yttersta ansvaret för att egenvården sker på ett säkert sätt ute i verksamheten. Skolsköterskan konsulteras vid behov.

Det skall finnas en ansvarig pedagog/assistent (bör ha nära daglig kontakt med eleven t ex mentor), utsedd av rektor/förskolechef, som ser till att information går ut till berörd personal inklusive vikarier kring hanteringen av medicinerna.

Blankett

För att säkra för både vårdnadshavare och personal har en blankett skapats för detta ändamål (Överenskommelse- medverkan i egenvård). Denna skall skrivas tillsammans med vårdnadshavare och ansvarig pedagog. Pedagog ansvarar för att blanketten skrivs. Originalen skall förvaras i akutpärmerna.

Kopia skall utdelas till vårdnadshavare, rektor/förskolechef och ett exemplar förvaras tillsammans med medicinen.

Förvaring av mediciner

Barnets/elevens vårdnadshavare ansvarar för att mediciner finns tillgängliga, att läkemedlet inte passerat utgångsdatum, att läkemedlet är märkt med namn och personnummer och att en skriftlig ordination finns. I ordinationen ska det framgå varför, hur och när läkemedlet ska ges. Medicinen bör förvaras i en låda märkt med medicin på lämpligt ställe alternativt förvaras i elevens egen väska. Kopia på överenskommelsen/blanketten skall ligga i för att kunna avläsa instruktionerna.

Om medicinen ligger i låda skall denna förvaras tryggt och säkert, men ändå lätt tillgänglig. Samma sak gäller medicin som skall förvaras i kylskåp.

Skolsköterskan kan bistå med information/utbildning samt råd vid dokumentationen och förvaring av läkemedel.

M Spt

Datum

Kopia till:
Förskolechef/rektor
Vårdnadshavare

ÖVERENSKOMMELSE- MEDVERKAN I EGENVÅRD

Denna blankett ska fyllas i när förskolans/skolans personal (exklusive skolsköterskor) bistår barnet/eleven när läkemedel ska ges. Blanketten fylls i när läkemedelsbehandling påbörjas eller ändras.

Observera att detta inte gäller skolsköterskor som lyder under annat regelverk.

Barnets/Elevens namn:	Personnummer:
Förskola/skola/fritidshem:	Avdelning/klass:

Ansvar

Vårdnadshavare och personal ansvarar gemensamt för att rutinen för egenvård i förskola/skola följs.

Personalen är vårdnadshavares ställföreträdare i läkemedelshanteringen och ger läkemedlet enligt de instruktioner de fått. Personalen ska förvissa sig om att det är rätt barn/elev, rätt läkemedel, rätt dos och rätt tidpunkt.

Vårdnadshavare ansvarar för att:

- Aktuell och uppdaterad skriftlig ordination finns (varför/hur/när läkemedlet ges)
- Läkemedel finns på förskola/skola
- Läkemedel ej passerat utgångsdatum
- Läkemedel om möjligt ska vara dosdelat, i dosett.
- Berörd personal är informerad

Läkemedel	Dosering

Denna ordination gäller (tidsperiod eller tillsvidare)

Medicinskt ansvar har läkare (namn/vårdinstans):

M Spt

Personalen ansvarar för:

- Genomförande enligt denna överenskommelse
- Dokumentation på egenvårdslista

Berörd personal

Härmed ger jag/vi följande personer tillstånd att i mitt/vårt ställe hjälpa mitt/vårt barn i sin medicinerings/omvårdnad enligt ovan. Berörd personal signerar att de mottagit instruktion.

Namn:	Signatur:
Namn:	Signatur:
Namn:	Signatur:

Viktigt vid tillbud;

Upptred alltid lugnt och lämna aldrig barnet/eleven ensam

Kontakta alltid vårdnadshavare!

Ring 112 i akut situation!

Underskrifter

Ort och datum:	Underskrift av vårdnadshavare:
Telefon till vårdnadshavare	Namnförtydligande:
Ort och datum:	Underskrift av vårdnadshavare:
Telefon till vårdnadshavare:	Namnförtydligande:

SA SPT

DIABETES I SKOLAN

Handlingsplan vid diabetes i skolan

När ett barn/en elev i förskola/skola nyligen fått diabetes eller har diabetes sedan tidigare

- Vårdnadshavare tar kontakt med ansvarig lärare eller skolsköterska. Denne kontaktar barnets diabetessköterska på sjukhuset, om möjlighet bokas tid för möte tillsammans med vårdnadshavare.
Vid detta möte skall information till skolan om det enskilda barnets/elevens diabetes ges, behov av egenvård på skolan diskuteras och en praktisk planering görs.
- Injektioner, blodsockerkontroller, kostanpassning och akut behandling av låga blodsocker räknas som diabetesegenvård. Ansvaret för denna skall enligt Skolverket övergå till skolans personal när inte en förälder finns tillgänglig för att ge behandlingen
- En grupp av kontaktpersoner på förskola/skola/fritids (2-3 stycken) skall utses av ansvarig förskolechef/rektor, varav en alltid skall finnas i närheten av barnet. Dessa får utbildning i diabetes.
- Kontaktpersoner och måltidspersonal bör gå på barnmottagningens utbildning om diabetes
- Kontaktpersonerna ansvarar för provtagning, injektioner, måltider, information och kontakt med föräldrar
- Barn 0-9 år behöver ofta extra resursstöd för ovanstående insatser
- Barn från 10 års ålder kräver fortfarande extra tillsyn men inte extra resursstöd (om ej nydiagnosticerad diabetes efter 9 års ålder). Ett bra samarbete mellan skolpersonal, vårdnadshavare och behandlande instans inom hälso- och sjukvården är nödvändigt.
- Barn i förskolan och under hela årskurs 1-3 kan behöva hjälp med all praktisk egenvård dvs injektioner, provtagning för blodsockerkontroll, tidpassning av mat och extra stöd vid idrott och utflykter
- Barn i åk 4-6 kan behöva stöd i påminnelser för provtagning, stöd vid insulininjektioner och måltider.
- Antalet dagliga blodsockerkontroller bestäms i samråd med vårdnadshavare
- Idrottslektionen skall inte ligga efter måltid då både aktiviteten och insulinet gör att barnet får en känning! **Idrottslektionen skall ligga/förläggas tidigast 2 timmar efter matintag.**
- Vid utflykter måste det alltid finnas minst två vuxna personer närvarande för att kunna behandla en ev hypoglykemi. Mobiltelefon skall alltid finnas tillgänglig för personalen.

SM Spt

Diabetes under skoldagen- Plan för egenvård

Namn

Klass

Född

Skola.....

Foto

Huvudansvariga lärare/assistenter på skolan:

.....
.....

Vårdnadshavare

Telefon

.....

Telefon.....

Diabetessjuksköterska

Telefon

Sjukhus:

Viktig information vid för lågt blodsocker <3.5-4 mmol/l

Kallas också insulinkänning eller hypoglykemi.

Mina symtom på lågt blodsocker är:

.....

Åtgärder:

1. Gedruvsockertabletter alternativtdl söt saft eller juice.
2. Vid behov upprepa druvsockerdosen och ge eventuellt även en smörgås om det är mer än 30-60 minuter till nästa måltid.

OBS! Ge inte vätska till någon som är medvetslös och inte kan svälja!

Åtgärdsplan om barnet/tonåringen är svårkontaktbar eller medvetslös:

1. Ring ambulans, telefon 112
2. Uppge ditt namn och varifrån du ringer
3. Uppge barnets ålder och att barnet har diabetes
4. Beskriv tillståndet, till exempel slö eller medvetslös
5. Om möjligt och överenskommet ges glucagon.
6. Ring vårdnadshavare

AN Spt

Diabetes under skoldagen- Plan för egenvård

Blodsockertester

Testar inte själv, får all hjälp av.....

Testar själv med hjälp av

Testar och tolkar blodsockret helt själv

Tar vanligen blodsockerprover kring klockan

Det här behöver jag ha hjälp med när det gäller blodsockertester:

.....

Insulin

Jag kan inte självständigt bestämma dos och injicera insulin med min insulinpenna eller pump

Jag kan självständigt bestämma dos och injicera insulin med min insulinpenna eller pump
Person(er) som fått instruktioner i att bedöma insulindosen och i att injicera dosen eller dosera den i insulinpump:

.....

Det här behöver jag ha hjälp med när det gäller insulin:.....

.....

Mat	kl.	Insulinsort	Insulindos
-----	-----	-------------	------------

mellanmål fm:

lunch:

mellanmål em:

Speciell information kring mat och mellanmål:

.....

.....

Vid fysisk aktivitet

.....

.....

Annat kompletterande information; ex åtgärd vid högt blodsockervärde:

.....

.....

Planen är skriven den och gäller senast till den då ny plan diskuteras.

Underskrivet av

.....
Barnet/ungdomen

.....
Vårdnadshavare

.....
Ansvarig skolpersonal

.....
Ansvarig Barndiabetesläkare/Diabetessjuksköterska

M Sph